

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Przyjaciół Ziemi w Człuchowie
PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII

Przedmiotowe Zasady Oceniania są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25.08.2017 w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz słuchaczy w szkołach publicznych oraz ze Statutem Szkoły.

1) Oceniane obszary aktywności uczniów

W czasie lekcji przyrody oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

- ✓ Rozumienie pojęć przyrodniczych.
- ✓ Stosowanie języka przyrodniczego.
- ✓ Samodzielne lub w grupie przeprowadzanie doświadczeń, obserwacji i wnioskowania.
- ✓ Stosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w sytuacjach typowych.
- ✓ Rozwiązywanie zadań problemowych.
- ✓ Prace projektowe i długoterminowe.
- ✓ Aktywność na lekcji i poza nią oraz wkład pracy ucznia.
- ✓ Praca w grupach.
- ✓ Prowadzenie zeszytu i ćwiczeń.

2) Sposoby i formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

- praca klasowa 45 minutowa (w formie testu otwartego lub zamkniętego – obejmuje wiadomości ze zrealizowanego działu programowego, minimum dwie w półroczu.. Nauczyciel informuje uczniów o terminie i zakresie tematycznym lekcji powtórzeniowej i pracy klasowej tydzień wcześniej. Uczeń zobowiązany jest zaliczyć wszystkie przewidziane w danym półroczu prace klasowe.
- sprawdzian - do 15 min. z 3 ostatnich lekcji - bez zapowiedzi, minimum jedna w półroczu. Oceny ze sprawdzianu nie można poprawić.
- odpowiedź ustna - tematy z 3 ostatnich lekcji – bez zapowiedzi, minimum jedna w półroczu. W przypadku odpowiedzi ustnej ocenie podlega: zrozumienie tematu; zawartość merytoryczna; argumentacja; wyrażanie sądów; stosowanie terminologii przedmiotowej; sposób prezentacji.
- praca z mapą i zeszyt ćwiczeń;
- wyznaczone prace domowe – minimum dwie w półroczu, przygotowanie do lekcji - uczeń ma prawo do zgłoszenia 2 nieprzygotowań do lekcji w ciągu trwania półroczu, nie mniej jednak, nieprzygotowania te nie dotyczą wcześniej zapowiedzianych prac klasowych i sprawdzianów. Po

wykorzystaniu limitu uczeń otrzymuje za każde kolejne nieprzygotowanie ocenę niedostateczną. Oceny z prac domowych nie podlegają poprawie.

- praca na lekcji -bieżący materiał nauczania – minimum dwie oceny w półroczu. Ocenie podlegają aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy samodzielnej oraz praca w grupie.
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego;
- zadania dodatkowe i umiejętności praktyczne (np.: orientacja na mapie).

3) **Sposób przeliczania punktów na ocenę**

Prace klasowe, testy oraz sprawdziany oceniane są wg następującej skali:

6	powyżej 97%
5 +	92% - 96%
5	84% - 91%
5-	80% - 83%
4+	75% - 79%
4	67% - 74%
4-	63% - 66%
3+	58% - 62%
3	50% - 57%
3-	46% - 49%
2+	38% - 45%
2	31% - 37%
1	poniżej 30%

4) **Szczegółowe przedmiotowe wymagania na poszczególne oceny dla z geografii dla klasy 7 oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa***

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Podstawy geografii (rozdział dodatkowy)				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu <i>geografia</i> - przedstawia podział nauk geograficznych - podaje wymiary Ziemi - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>siatka geograficzna, południk, równoleżnik, zwrotnik, długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> - skazuje na globusie i na mapie południk: 0° i 180° oraz półkulę wschodnią i półkulę zachodnią - wskazuje na globusie i na mapie równik oraz półkule: północną i południową - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, siatka kartograficzna, legenda mapy</i> - wymienia elementy mapy - wymienia rodzaje skal - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość względna, wysokość bezwzględna, poziomica</i> - odczytuje z mapy wysokość bezwzględną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ przedstawia różnicę między geografią fizyczną a geografią społeczno-ekonomiczną ✓ wymienia źródła informacji geograficznej ✓ podaje cechy kształtu Ziemi ✓ odczytuje wartości szerokości geograficznej zwrotników, kół podbiegunowych oraz biegunów ✓ podaje cechy siatki geograficznej ✓ określa położenie geograficzne punktów i obszarów na mapie ✓ wyjaśnia różnicę między siatką kartograficzną a siatką geograficzną ✓ szereguje skale 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wyjaśnia, czym się zajmują poszczególne nauki geograficzne ✓ przedstawia poglądy na kształt Ziemi ✓ wymienia dowody na kulistość Ziemi ✓ wymienia cechy południków i równoleżników ✓ odczytuje długość i szerokość geograficzną na globusie i na mapie ✓ odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych ✓ przedstawia skalę w postaci mianowanej i podziałki liniowej ✓ wymienia metody prezentacji zjawisk na mapach ✓ omawia sposoby przedstawiania rzeźby terenu na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady praktycznego zastosowania geografii ✓ wyjaśnia różnicę między elipsoidą a geoidą ✓ wyjaśnia znaczenie układu współrzędnych geograficznych ✓ oblicza na podstawie współrzędnych geograficznych rozciągłość równoleżnikową i południkową ✓ analizuje treści map wykonanych w różnych skalach ✓ posługuje się skalą mapy do obliczania odległości w terenie i na mapie ✓ omawia metody prezentacji zjawisk na mapach ✓ charakteryzuje rzeźbę terenu na podstawie rysunku poziomicowego i mapy ogólnogeograficznej ✓ odszukuje w atlasie mapy i określa ich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa przedmiot badań poszczególnych nauk geograficznych ✓ ocenia znaczenie umiejętności określania współrzędnych geograficznych w życiu człowieka ✓ oblicza skalę mapy na podstawie odległości rzeczywistej między obiektami przedstawionymi na mapie ✓ wskazuje możliwość praktycznego wykorzystania map w różnych skalach ✓ interpretuje treści różnego rodzaju map i przedstawia ich zastosowanie

<p>- podaje na podstawie atlasu nazwy map ogólnogeograficznych i tematycznych</p>	<p>od największej do najmniejszej</p> <p>✓ podaje różnicę między wysokością względną i wysokością bezwzględną</p> <p>✓ określa na podstawie rysunku poziomicowego cechy ukształtowania powierzchni terenu</p> <p>✓ charakteryzuje mapy ze względu na ich przeznaczenie</p>	<p>✓ oblicza wysokości względne</p> <p>✓ omawia podział map ze względu na treść, skalę i przeznaczenie</p>	<p>przynależność do poszczególnych rodzajów</p>	
---	--	--	---	--

2. Środowisko przyrodnicze Polski

<p>Uczeń: podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej podaje całkowitą i administracyjną powierzchnię Polski</p> <p>✓ wskazuje na mapie geometryczny środek Polski</p> <p>✓ wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie</p> <p>✓ podaje długość granic z sąsiadującymi państwami</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminu <i>geologia</i></p> <p>✓ wymienia najważniejsze wydarzenia geologiczne na obszarze Polski</p>	<p>Uczeń: omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej</p> <p>opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy</p> <p>odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy</p> <p>✓ wskazuje na mapie przebieg granic Polski</p> <p>✓ omawia na podstawie mapy płytową budowę litosfery</p> <p>✓ omawia proces</p>	<p>Uczeń: oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski</p> <p>charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy</p> <p>opisuje cechy różnych typów genetycznych gór</p> <p>przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata</p> <p>charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski</p> <p>omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski</p> <p>opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie</p>	<p>Uczeń: rozdziela konsekwencje położenia matematycznego, fizycznogeograficznego oraz geopolitycznego Polski</p> <p>opisuje jednostki geologiczne Polski i podaje ich charakterystyczne cechy</p> <p>✓ określa na podstawie mapy geologicznej obszary poszczególnych fałdowań na terenie Europy i Polski</p> <p>✓ opisuje mechanizm powstawania lodowców</p> <p>✓ wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski</p> <p>✓ przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski</p>	<p>Uczeń: wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy</p> <p>wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski</p> <p>✓ wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski</p> <p>✓ opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze</p> <p>✓ wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę</p>
---	--	--	--	--

<p>✓ wyjaśnia znaczenie terminów <i>plejstocen</i> i <i>holocen</i></p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminów <i>krajobraz polodowcowy</i> i <i>rzeźba glacialna</i></p> <p>✓ wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski</p> <p>✓ wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie</p> <p>✓ wymienia główne rodzaje skał</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pogoda</i>, <i>klimat</i>, <i>ciśnienie atmosferyczne</i>, <i>niż baryczny</i>, <i>wyż baryczny</i></p> <p>✓ wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego</p> <p>✓ wymienia elementy klimatu</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminu <i>średnia dobowa wartość temperatury powietrza</i></p> <p>✓ wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce</p> <p>✓ wymienia rodzaje wiatrów</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>powstawania gór</p> <p>✓ wymienia na podstawie mapy geologicznej ruchy górotwórcze w Europie i w Polsce</p> <p>✓ wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce</p> <p>✓ omawia zlodowacenia na obszarze Polski</p> <p>✓ opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe</p> <p>✓ porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy</p> <p>✓ dokonuje podziału surowców mineralnych</p> <p>✓ wymienia strefy klimatyczne świata na podstawie mapy tematycznej</p> <p>✓ podaje cechy przejściowości klimatu Polski</p> <p>✓ podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na</p>	<p>mapy tematycznej</p> <p>omawia warunki klimatyczne w Europie</p> <p>charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce</p> <p>odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkości opadów atmosferycznych z klimatogramów</p> <p>✓ wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry</p> <p>opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry</p> <p>charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku</p> <p>wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych</p> <p>omawia funkcje lasów</p> <p>omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce</p> <p>ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego</p>	<p>✓ rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski</p> <p>✓ podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce</p> <p>✓ opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski</p> <p>✓ opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce</p> <p>✓ omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku</p> <p>✓ omawia procesy i czynniki glebotwórcze</p> <p>✓ opisuje typy zbiorowisk leśnych w Polsce</p> <p>✓ opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski</p> <p>ocenia najważniejsze działania w zakresie ochrony środowiska</p>	<p>✓ ocenia znaczenie gospodarcze rzek Polski</p> <p>✓ analizuje główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego</p> <p>✓ ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce</p> <p>✓ podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego</p> <p>planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody</p>
--	--	--	---	--

<p><i>system rzeczny, dorzecze, zlewisko, przepływ</i></p> <p>✓ wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego</p> <p>✓ podaje główne cechy fizyczne Bałtyku</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, czynniki glebotwórcze, proces glebotwórczy, profil glebowy, poziomy glebowe</i></p> <p>✓ wymienia typy gleb w Polsce</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i></p> <p>✓ wymienia różne rodzaje lasów w Polsce</p> <p>✓ wymienia formy ochrony przyrody w Polsce</p> <p>✓ wskazuje na mapie Polski parki narodowe</p>	<p>podstawie mapy tematycznej</p> <p>✓ opisuje wody Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej</p> <p>✓ rozpoznaje typy ujść rzecznych</p> <p>✓ charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata</p> <p>✓ opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku</p> <p>opisuje charakterystyczne typy gleb w Polsce</p> <p>✓ przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski</p> <p>✓ omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski</p> <p>✓ omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce</p> <p>✓ podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze</p>			
--	--	--	--	--

	wybranego regionu charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce			
3. Ludność i urbanizacja w Polsce				
<p>Uczeń: wskazuje na mapie politycznej Europy największe i najmniejsze państwa Europy wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice wyjaśnia znaczenie terminów: <i>demografia, przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów</i> wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i> odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminu <i>wskaźnik gęstości zaludnienia</i></p> <p>✓ wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności</p>	<p>Uczeń: szereguje województwa pod względem powierzchni od największego do najmniejszego</p> <p>✓ prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej</p> <p>✓ omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2016</p> <p>✓ omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce</p> <p>✓ omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw</p> <p>wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości</p>	<p>Uczeń: omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX wieku</p> <p>✓ oblicza współczynnik przyrostu naturalnego</p> <p>✓ podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce</p> <p>✓ omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce</p> <p>✓ porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych</p> <p>✓ oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski</p> <p>✓ opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce</p> <p>opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce</p> <p>✓ porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy</p> <p>✓ omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce</p> <p>✓ porównuje strukturę narodowościową ludności Polski z analogicznymi strukturami ludności w</p>	<p>Uczeń: omawia zmiany, które zaszły w podziale administracyjnym Polski po 1 stycznia 1999 r.</p> <p>✓ omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy</p> <p>✓ omawia strukturę płci i wieku ludności Polski na tle struktur wybranych państw europejskich na podstawie piramidy płci i wieku</p> <p>✓ omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski</p> <p>oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego</p> <p>✓ charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce</p> <p>✓ omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce</p> <p>✓ przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych</p>	<p>Uczeń: analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski</p> <p>✓ analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego</p> <p>✓ analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Europie i w Polsce</p> <p>✓ ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie</p> <p>✓ omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce</p> <p>analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce</p> <p>✓ omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej</p>

<p>w Polsce</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i></p> <p>✓ wyjaśnia różnicę między emigracją a imigracją</p> <p>✓ odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski</p> <p>✓ wymienia główne skupiska Polonii</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i></p> <p>✓ wymienia przyczyny migracji wewnętrznych</p> <p>✓ wymienia mniejszości narodowe w Polsce</p> <p>✓ wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkałe przez mniejszości narodowe</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia, struktura wykształcenia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo</i></p> <p>✓ odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w</p>	<p>zaludnienia w Europie i w Polsce</p> <p>omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce</p> <p>wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce</p> <p>określa kierunki napływu imigrantów do Polski</p> <p>podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce</p> <p>charakteryzuje mniejszości narodowe i grupy etniczne w Polsce</p> <p>podaje przyczyny bezrobocia w Polsce</p> <p>porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych</p> <p>wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady</p> <p>podaje różnicę między aglomeracją monocentryczną a policentryczną</p> <p>podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce</p> <p>podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce</p>	<p>wybranych państwach europejskich</p> <p>✓ określa na podstawie danych statystycznych różnicę w strukturze zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach</p> <p>✓ porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich</p> <p>✓ analizuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy</p> <p>✓ analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce</p> <p>✓ charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce</p> <p>✓ omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce</p>	<p>państw Europy</p> <p>✓ omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach</p> <p>✓ omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji</p> <p>✓ charakteryzuje przemiany współczesnych miast</p> <p>✓ omawia problemy mieszkańców dużych miast</p> <p>✓ analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych</p> <p>✓ omawia przemiany współczesnych miast</p>	
---	---	---	--	--

<p>poszczególnych sektorach gospodarki</p> <p>✓ odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i></p> <p>✓ odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy wyjaśnia znaczenie terminu <i>miasto</i> wymienia największe miasta i wskazuje je na mapie Polski wymienia funkcje miast</p>				
<p>4. Rolnictwo i przemysł Polski</p>				
<p>Uczeń: wymienia funkcje rolnictwa</p> <p>✓ wymienia warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce</p> <p>✓ wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce</p> <p>✓ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór</i></p> <p>✓ wymienia główne uprawy w Polsce</p> <p>✓ wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce</p>	<p>Uczeń: opisuje warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce</p> <p>prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce</p> <p>przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce</p> <p>prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw wskazuje rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce</p> <p>przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce</p>	<p>Uczeń: przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno- -gospodarczym kraju</p> <p>✓ omawia regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce</p> <p>✓ przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy</p> <p>✓ prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę hodowli w Polsce</p> <p>✓ przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w</p>	<p>Uczeń: omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce</p> <p>✓ charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce</p> <p>✓ porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy</p> <p>✓ porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy</p> <p>✓ omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej</p> <p>✓ analizuje przyczyny i</p>	<p>Uczeń: przedstawia korzyści i szanse dla polskiego rolnictwa w Unii Europejskiej</p> <p>✓ dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 r. i wyjaśnia ich przyczyny</p> <p>✓ przedstawia perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, hodowla, pogłowie</i> ✓ wymienia główne zwierzęta hodowlane w Polsce ✓ wskazuje na mapie obszary hodowli zwierząt gospodarskich ✓ dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy ✓ wymienia funkcje przemysłu ✓ wymienia źródła energii ✓ wymienia typy elektrowni ✓ wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce ✓ wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie 	<p>wymienia czynniki lokalizacji hodowli bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce</p> <p>omawia cechy polskiego przemysłu</p> <p>wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski</p> <p>lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłone, wodne i niekonwencjonalne</p> <p>opisuje wielkość energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych</p> <p>opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w portach morskich Polski</p>	<p>rozwoju społeczno-gospodarczym kraju</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ omawia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia przemysłu w Polsce ✓ prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy ✓ opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w portach morskich Polski ✓ opisuje strukturę połowów ryb w Polsce 	<p>skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce ✓ określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce ✓ omawia problemy przemysłu stoczniowego w Polsce 	
--	---	--	---	--

5. Usługi w Polsce

<p>Uczeń:</p> <p>podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce</p> <p>wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i></p> <p>wyróżnia rodzaje transportu w Polsce</p> <p>wskazuje na mapie Polski porty handlowe, śródlądowe oraz lotnicze</p> <p>wyróżnia rodzaje łączności</p>	<p>Uczeń:</p> <p>omawia zróżnicowanie usług w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce ✓ omawia na podstawie map tematycznych 	<p>Uczeń:</p> <p>przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków ✓ omawia ruch pasażerski w 	<p>Uczeń:</p> <p>wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski ✓ prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego 	<p>Uczeń:</p> <p>ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, jakie zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski ✓ podaje przykłady sukcesów
---	--	--	---	--

<p>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> dokonuje podziału turystyki wymienia i wskazuje na mapie regiony turystyczne Polski wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski</p>	<p>gęstość dróg kołowych i autostrad w Polsce</p> <p>✓ omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce</p> <p>✓ omawia na podstawie danych statystycznych morską flotę transportową w Polsce</p> <p>✓ omawia czynniki rozwoju turystyki</p> <p>✓ wymienia i wskazuje na mapie polskie obiekty, znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i></p> <p>✓ omawia strukturę towarową handlu międzynarodowego</p>	<p>portach lotniczych Polski</p> <p>✓ podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski</p> <p>✓ charakteryzuje obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i></p> <p>✓ charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski</p> <p>✓ przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlowego w Polsce</p>	<p>transportu wodnego i lotniczego</p> <p>✓ określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski</p> <p>✓ analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy</p> <p>✓ ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski</p> <p>✓ ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki</p>	<p>polskich firm na arenie międzynarodowej</p>
---	---	---	--	--

6. Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego Polski

<p>Uczeń: wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego podaje przyczyny kwaśnych opadów</p>	<p>Uczeń: omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła</p>	<p>Uczeń: charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska podaje źródła zanieczyszczeń komunalnych</p>	<p>Uczeń: analizuje na podstawie mapy tematycznej stan zanieczyszczeń wód śródlądowych omawia skutki zanieczyszczeń środowiska naturalnego</p>	<p>Uczeń: ustala na podstawie dostępnych źródeł, jakie regiony w Polsce cechują się największym zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego</p>
---	--	---	---	---

7. Relacje między elementami środowiska geograficznego

<p>Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź,</i></p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń: wymienia czynniki sprzyjające</p>	<p>Uczeń: analizuje konsekwencje stosowania</p>	<p>Uczeń: określa na wybranych przykładach wpływ</p>
---	---------------	---	---	--

<p><i>dolina rzeczna, koryto rzeczne, terasa zalewowa, sztuczny zbiornik wodny</i></p> <p>wymienia przyczyny powodzi w Polsce</p> <p>wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim</p> <p>wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich</p> <p>wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast</p> <p>wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej</p> <p>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i></p> <p>wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski</p>	<p>opisuje zjawisko powodzi</p> <p>wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią</p> <p>wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych</p> <p>podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim</p> <p>omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich</p> <p>wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wroście liczby ludności</p> <p>omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 r. i po nim</p> <p>omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych</p> <p>wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego</p>	<p>powodziom w Polsce</p> <p>określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników</p> <p>wyjaśnia wpływ warunków pozaprzrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim</p> <p>omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy</p> <p>wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności</p> <p>analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego</p> <p>omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 r.</p> <p>wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach</p> <p>wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych</p> <p>wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski</p>	<p>różnych metod ochrony przeciwpowodziowej</p> <p>omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki</p> <p>wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii</p> <p>analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem</p> <p>omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy</p> <p>określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy</p> <p>wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich</p> <p>opisuje zmiany, jakie zaszły w strukturze produkcji po 1989 r. w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej</p> <p>omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki</p> <p>analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie</p> <p>określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach</p>	<p>wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy teras zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce</p> <p>analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki</p> <p>identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, stylu zabudowy oraz strukturze demograficznej w strefach podmiejskich</p> <p>ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich</p> <p>wyказuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 r. na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju</p> <p>identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju</p> <p>identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji</p>
---	--	---	--	--

				przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta
8. Mój region i moja mała ojczyzna				
<p>Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i></p> <p>wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski</p> <p>wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony</p> <p>wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu</p> <p>wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i></p> <p>wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny</p> <p>przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie</p> <p>wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny</p>	<p>Uczeń: charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych</p> <p>rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania</p> <p>wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych</p> <p>określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym</p> <p>rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności</p>	<p>Uczeń: wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie</p> <p>analizuje genezę rzeźby powierzchni swojego regionu</p> <p>prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu</p> <p>prezentuje główne cechy gospodarki regionu</p> <p>opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny</p> <p>omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł</p>	<p>Uczeń: przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu</p> <p>analizuje formy współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznymi</p> <p>prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej</p>	<p>Uczeń: podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej</p> <p>projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie</p> <p>wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego</p> <p>planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie</p> <p>projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności</p>

5) **Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen**

- w przypadku długotrwałej (dłuższej niż jeden tydzień), usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma prawo tuż po przyjeździe do szkoły zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Uczeń ma obowiązek uzupełnić powstałe zaległości oraz notatki w zeszytach przedmiotowych wyznaczonym terminie

- uczeń nieobecny na pracy klasowej musi zaliczyć materiał w formie pisemnej lub ustnej w ciągu 2 tygodni od wyznaczonego terminu pracy klasowej. W przypadku nie przystąpienia przez ucznia do zaliczenia pracy klasowej, nauczyciel ma prawo w trybie dowolnym, jednak wyłącznie w toku zajęć lekcyjnych sprawdzić, czy uczeń opanował materiał. Nie przystąpienie do zaliczenia materiału jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
- ocenę z pracy klasowej można poprawić w ciągu 2 tygodni od oddania pracy. Poprawa jest dobrowolna. Uczeń może przystąpić do poprawy oceny tylko jeden raz (formę poprawy wybiera nauczyciel). W dzienniku zapisane są dwie oceny z pracy klasowej i z poprawy.
- poprawa oceny rocznej jest możliwa wyłącznie w formie wewnętrznego egzaminu z zakresu całego roku (lub półrocza według szczegółowego zakresu wymagań dotyczących oceny, o którą się uczeń ubiega).
- jeżeli uczeń opuścił 50% zajęć i brak jest podstaw do wystawienia oceny – jest nieklasyfikowany. Na cztery tygodnie przed przewidywanym zebraniem klasyfikacyjnym uczeń oraz rodzice ucznia informowani są o przewidywanej dla niego ocenie z przedmiotu, o ocenie niedostatecznej powiadamia rodziców w formie pisemnej wychowawca.